

ADVIES Nr. 1.912

Zitting van dinsdag 30 september 2014

Voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

x

x

x

2.721-1

ADVIES Nr. 1.912

Onderwerp: Voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

Mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, heeft bij brief van 16 mei 2014 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

Het voorontwerp van samenwerkingsakkoord heeft tot doel richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van richtlijn 96/82/EG in Belgisch recht om te zetten.

De bespreking van dat dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen. Op verslag van die commissie heeft de Raad op 30 september 2014 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, heeft bij brief van 16 mei 2014 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

Het voorontwerp van samenwerkingsakkoord heeft tot doel richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van richtlijn 96/82/EG in Belgisch recht om te zetten.

De nieuwe richtlijn strekt er met name toe het nieuwe systeem voor indeling van gevaarlijke stoffen en mengsels volgens verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels in aanmerking te nemen; die verordening is vanaf 1 juni 2015 volledig van toepassing.

De voornaamste inhoudelijke wijzigingen betreffen:

- een uitbreiding en versterking van de actieve informatieverstrekking aan het publiek;
- de integratie van bepalingen inzake toegang tot informatie, raadpleging en betrokkenheid van het publiek bij projecten en plannen alsook de toegang tot de rechter;
- een versterking van de inspectieopdracht en meer gedetailleerde regels voor het inspectiesysteem;
- een verplichting tot coördinatie van de procedures voor het uitvoeren van de taken indien verschillende autoriteiten bevoegd zijn voor de tenuitvoerlegging van de richtlijn.

In het licht van die wijzigingen in de Europese wetgeving worden wijzigingen voorgesteld in het vigerende samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Algemene beoordeling

De Raad heeft het voorgelegde voorontwerp van samenwerkingsakkoord met de nodige aandacht onderzocht.

Hij constateert dat de ontwerptekst de huidige samenwerkingsstructuur, zoals ze werd geregeld in het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999, behoudt, maar met een aantal verduidelijkingen en de nodige aanvullingen om de wijzigingen die richtlijn 2012/18/EU in de Europese wetgeving heeft aangebracht, door te voeren.

Het voorontwerp neemt ook de wijzigingen op die sedert 1999 zijn aangebracht in de federale regelgeving (sociaal strafwetboek) en de gewestelijke regelgeving over de rechten en de bevoegdheden van de inspectiediensten.

Op basis van die constatering is de Raad het ermee eens dat het huidige samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 moet worden herzien. Algemeen genomen is hij tot een positieve beoordeling van de voorgelegde tekst gekomen.

De Raad wenst echter ook een aantal specifieke opmerkingen te maken (zie punt B.).

B. Specifieke opmerkingen

1. Raadpleging van de werknemers

De Raad merkt op dat het ontwerp van samenwerkingsakkoord bepaalt dat de exploitant de werknemers raadpleegt (via het comité voor preventie en bescherming op het werk, de vakbondsafvaardiging of, bij ontstentenis ervan, de werknemers zelf) bij het opstellen van het interne noodplan. Er is ook bepaald dat de exploitant het betrokken personeel van onderaannemers met langlopende contracten raadpleegt bij het opstellen van het interne noodplan.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, merken evenwel op dat in de raadpleging van de werknemers van de exploitant en het personeel van onderaannemers niet is voorzien voor de opstelling of de evaluatie van andere documenten die rechtstreeks betrekking hebben op de veiligheid en de gezondheid van die werknemers. Die leden beogen hier in het bijzonder de opstelling en de evaluatie van veiligheidsrapporten en de opstelling van plannen inzake preventie van zware risico's. Nochtans voorziet het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de Comités voor preventie en bescherming op het werk in de consultatie van de werknemers over "alle al dan niet door de arbeids- of milieureglementering opgelegde inlichtingen, verslagen, adviezen en documenten die verband houden met het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, het intern of extern milieu."

Volgens de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, gaat het om een grote lacune in het ontwerp, die moet worden opgevuld. Zij dringen er bijgevolg op aan dat het samenwerkingsakkoord voorziet in aanvullende bepalingen om ervoor te zorgen dat exploitanten de betrokken werknemers raadplegen over alle documenten die een impact kunnen hebben op hun gezondheid of hun veiligheid, in ondernemingen die zijn blootgesteld aan gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, wijzen erop dat de raadpleging van de werknemers over andere aspecten met betrekking tot welzijn op het werk voorzien is in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de opdrachten en de werking van de Comités voor preventie en bescherming op het werk. De informatie-uitwisseling tussen opdrachtgever en (onder)aannemers en hun personeel is dan weer voorzien in een specifiek hoofdstuk van de Welzijnswet.

Deze bepalingen toevoegen aan het samenwerkingsakkoord leidt tot overlap en onnodige complexiteit omdat er dan bepalingen in het samenwerkingsakkoord worden opgenomen die geen rechtstreeks verband houden met de zware ongevallen waarbij chemische stoffen zijn betrokken. Dergelijke benadering is ook niet verzoenbaar met een streven naar administratieve vereenvoudiging en duidelijke en ondubbelzinnige regelgeving.

Bovendien zou elke aanpassing aan het koninklijk besluit van 1999 in de toekomst dan ook een aanpassing van het samenwerkingsakkoord vergen om tegenstrijdigheden te vermijden. Dergelijke aanpassing houdt een veel zwaardere procedure in wegens betrokkenheid van de verschillende overheden en beleidsniveaus.

2. Centralisering van de informatieverstrekking aan het publiek

De Raad is blij dat de richtlijn nieuwe bepalingen bevat over de informatieverstrekking aan het publiek en de betrokken personen.

Hij constateert evenwel dat de verdeling van de bevoegdheden tussen de federale staat en de gewesten tot gevolg heeft dat verschillende overheden en diensten, elk binnen hun bevoegdheidssfeer, verantwoordelijk zijn voor bepaalde aspecten van het samenwerkingsakkoord. Die institutionele realiteit houdt het risico in dat de informatieverstrekking aan het publiek en de betrokken personen versnipperd verloopt.

In dat verband is de Raad van mening dat het samenwerkingsakkoord ervoor zou moeten zorgen dat een minimum aan informatie beschikbaar is via één informatiepunt (bijvoorbeeld een gezamenlijke portaal- of website met informatie), zodat het publiek en de betrokken personen voor een bepaalde exploitatie toegang kunnen hebben tot relevante informatie en documentatie, los van de verdeling van de bevoegdheden tussen de verschillende overheden.

Volgens de Raad moet het daartoe vastgestelde permanente overlegcomité praktische regels uitwerken, zodat het publiek en de betrokken personen zo gemakkelijk mogelijk toegang hebben tot die informatie en documentatie.
